

---

# Jak studenti hledali kámen mudrců

---

30. 11. 2011; autor: Helena Stinglová; rubrika: Projekty a týmy UK

Staroměstský orloj právě odbíjí devátou ranní. Lakomec ještě zatřese měšcem, kohout zakokrhá a skupina studentů pražského gymnázia se přesouvá do období rudolfínské Prahy. Vydali se na výpravu nazvanou Praha alchymistická, kterou pro ně na předposlední listopadový den připravila v rámci Roku chemie Přírodovědecká fakulta UK.

„Praha se považuje za jedno z nejmystičtějších míst na světě. Právě v Praze se transformovalo olovo ve zlato, právě v Praze pro Rudolfa II. vyráběli elixír mládí nejvýznamnější alchymisté světa,“ vítá 26 studentů sexty Gymnázia Omská Mgr. Michal Šíba, doktorand studijního programu vzdělávání v chemii.

Všichni se shromáždili pod orlojem. Říká se, že právě tam někde je kouzelné místo, které člověka umí přenést v čase. Studenti se přesouvají do období, kdy zemi vládl Habsburk Rudolf II. a kdy se alchymie stala jednou z nejdůležitějších věd, kterou podporoval sám panovník.

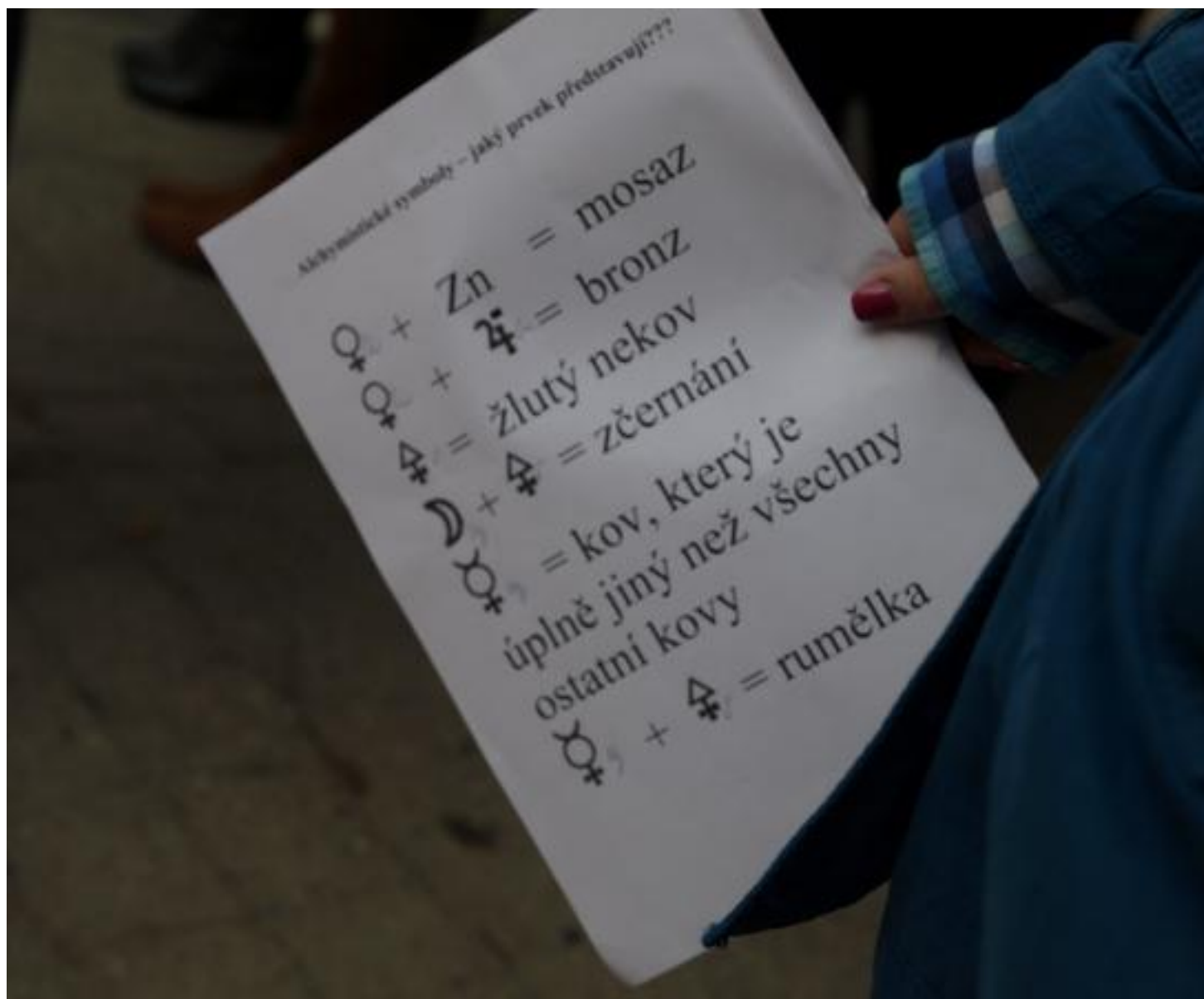
Výprava od orloje a z vánočně vyzdobeného Staroměstského náměstí odchází ke Staronové synagoze, kde má být ukrytý bájný Golem, ochránce židovského města. Na studenty tu čeká první série úkolů: hádají jméno lékaře Rudolfa II. nebo to, z jakých látek se skládá lučavka královská.

„To vím, to vím,“ překřikují se studenti. „Skládá se z kyseliny dusičné a kyseliny chlorovodíkové v poměru 1:3. To je přeci snadné, máme výbornou paní profesorku na chemii,“ vtipkují studenti a usmívají se na svou chemikářku Veroniku Valáškovou, která je na výpravě doprovází.



Za správné odpovědi studenti dostali obálky s indiciemi, které jim měly napovědět, kam povedou jejich další toulky rudolfínskou Prahou. Z indicií nakonec jeden z týmů uhádl, že cílem bude dům Rudolfova hvězdáře Jana Keplera. Vítězové vyhráli také kouzelný šém, kterým se oživoval hliněný Golem.

U Keplerova domu v Karlově ulici se studenti dozvěděli rozdíly mezi astrologií a astronomií a celí promrzlí pospíchali k další zastávce výpravy – k mystickému Faustovu domu. Po cestě se ještě při soutěži naučili, jaké symboly místo chemických značek používali rudolfínští alchymisté.



Nejdřív přišel o obě uši, později o jednu a pak i o druhou nohu. Napínavé vyprávění o životě nejznámější postavy Rudolfova dvora anglického alchymisty Edwarda Kellyho si studenti vyslechli v areálu Faustova domu, kde Kelly žil.

Za podvod v advokátní kanceláři, kde pomáhal, přišel Kelly o obě uši. Vrhł se proto raději na alchymii, a když ohromil císaře Rudolfa II. pokusem, při němž olovo proměnil ve zlato, měl přístup na panovníkův dvůr zajištěn. Podobný pokus si později odpoledne vyzkoušeli sami studenti.

Středoškoláky také zaujala zmínka o tom, že se při rekonstrukcích Faustova domu v jeho zdech našla zazděná kočka. Dělal se to prý pro štěstí. Ponurou atmosféru místa pak ještě podtrhlo vyprávění o dramatickém konci Kellyho života. Při různých zraněních přišel o obě nohy, a než by žil jako mrzák, raději spáchal sebevraždu.

Z Faustova domu studenti pokračovali do areálu Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Na Slupi, kde měl Edward Kelly ukryt bájný kámen mudrců. Rozdělili se do dvou týmů a vydali se kámen hledat. U něj pak na ně čekal poklad – plátěný sáček plný měděných mincí.

Právě s nimi o pár stovek metrů dál v budově Přírodovědecké fakulty provedli podobný pokus jako Edward Kelly, proměnili měděné mince ve zlaté. „Používali to staří alchymisté, aby oblaflí své panovníky,“ smál se RNDr. Petr Šmejkal, Ph.D., z katedry učitelství a didaktiky chemie, který studentům vysvětlil, jak pokus provést.



I když v laboratoři visel netopýr, lezl had, v pavučině seděl obrovský pavouk, kolem kterého se povalovaly velké tlusté krysy, z křivulí se kouřilo a na všechno dohlížela kdoví kolik let stará lidská lebka, moderní přístroje laboratoře studenty pomalu přenesly zpět do 21. století. Na památku z výletu do epochy alchymie, elixíru života a kamene mudrců každému zůstal alespoň zlatý peníz.

[Podívejte se na fotoreportáž z jarní Prahy alchymistické](#)

Projekt Praha alchymistická organizuje katedra učitelství a didaktiky chemie Přírodovědecké fakulty UK v rámci letošního Roku chemie. Další výprava do rudolfínské doby proběhne **9. prosince 2011**. Protože je o akci mezi veřejností velký zájem, bude zřejmě v jejím organizování katedra pokračovat i v následujících letech.